

ÜLLATAV JÄRELDUS: Tallinna Tehnikaülikooli emeriitdtsent kinnitab, et kasvuhoonegaasi hulk su

Teadlase sõnul reostab

Tunnustatud elektriinsener raiub tuuleparkide arendajate roheliste lehtedega oksa ja väidab, et loodussäästliku energia arendamise tõttu on aastail 2007–2013 õhku paisatud hoopis ülemäärased 8 miljonit tonni kasvuhoonegaasi CO₂.

1939. aastal sündinud Rein Oidram on teadusmaailmas tuntud mees. Doktorikraadi sai ta juba 1971. Praegu on ta Tallinna Tehnikaülikooli energeetikateaduskonna elektroenergeetika instituudi emeriitdtsent. Mehe haridustee ja teaduspublikatsioone nidega tutvumine võtab aega ehast koiduni. Oidrami teadustöö üks põhisuundi on olnud taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt ja kõrgepingetehnika. Seesuguste teadmistega mehe jutt ei tohiks olla laest võetud, ent tuuleenergia arendajatel langevad Oidrami järelduste peale käed rüppe. Nad leiavad, et nimekas teadlane on loonud teooria, millel on vaid osaline seos tegelikkusega.

Kui energiatootmise valdkonnaga igapäevaselt vähe kokku puutuv inimene Rein Oidrami analüüsiga tutvub, mõjub see nii, nagu keegi ette hoiatamata keeraks värviteleri pildi mustvalgeks. Harjumuspäraselt kaunis roheline metsaviir on peaaegu must, erksalt sinine taevast on ühtäkki hall... Oidrami teooria kohaselt on selles hallis taevast 8 miljonit tonni kasvuhoonegaasi, mida seal olla ei tohiks. Seda seepärast, et Eestis toodetakse liiga suurel hulgal rohelist ehk tuuleenergiat.

Kellel on õigus?

Kellel on õigus: teadlasele või rohelise energia tootjail ning Eesti Energiat?

Rein Oidrami hinnangul on tuuleenergia tähtsust taastuvenergia allikate seas tugevalt üle hinnatud. Tema analüüsi postulaat kõlab nii: "Elektrituulikute ülesseatud võimsuse olulise suurendamisega viimastel aastatel on kaasnud Narva soojus- ja elektrijaamades põlvkivi erikulu kasv kilogrammides ühe kilovatt-tunni elektrienergia tootmiseks (kg/kWh). See on toonud

Rein Oidram.

kaasa põlvkivi ülemäärased kulu. Kui oleks õnnestunud säilitada 2007. aastaks saavutatud vähim põlvkivi erikulu tase, oleks 2013. aasta lõpuks välditud umbes 8 miljonit tonni põlvkivi Narva elektrijaamade kateldest asjatu "läbilaskmine".

Oidrami sõnul on CO₂ heite suurendamise tuvastanud ka Riigikontroll. "Põlvkivielekttri ja -soojuse tootmisest tekki-va süsinikdioksiidi – CO₂ – heide on suurenenud 11% toodetud energia GWh kohta samal perioodil 2007–2012. Samuti näitab 11% kasvu põlvkivi kolde- ja lendtuha kogus GWh kohta samal perioodil," seisab Riigikontrolli ülevaates riigi vara kasutamise ja säilimisest 2013.–2014. aastal.

Tuulikute kõikumine tootlikkus

Oidrami järeldused võib lihtsustatult kokku võtta nii: mida rohkem tuulikud energiat toodavad, seda rohkem kulub Narva elektrijaamades põlvkivi, kuid suurema hulga põlvkivi põletamine ei tooda samas sellega võrdelisel hulgal energiat "augu". See tuleb Oidrami sõnul sellest, et tuulikud toodavad energiat ebastabiilselt. Tuule tugevus kõigub ja vahel pole tuult üldse. Seetõttu on aegu, kui tuulikud annavad üldiselt elektrivõrku energiat, aga samas on ka perioode, mil tuuleenergiat tuleb elektrivõrku väga vähe.

Narva elektrijaamad peavad vähese tuuleenergiaga perioodidel oma katelde kütamiseks kasutama lisapõlvkivi, et hoida teatud tootlikkuse taset ja kompenseerida tuuleenergiast puudu jäävat osa. Mida rohkem on tuulikuid ja mida rohkem need energiat

ühisvõrku toodavad, seda suurem on protsentuaalselt ka see "energiaauk", mis tekib siis, kui tuult on vähe. Kuna elektrijaamad peavad seda "auku" täitma, tekibki põlvkivi ülekulu.

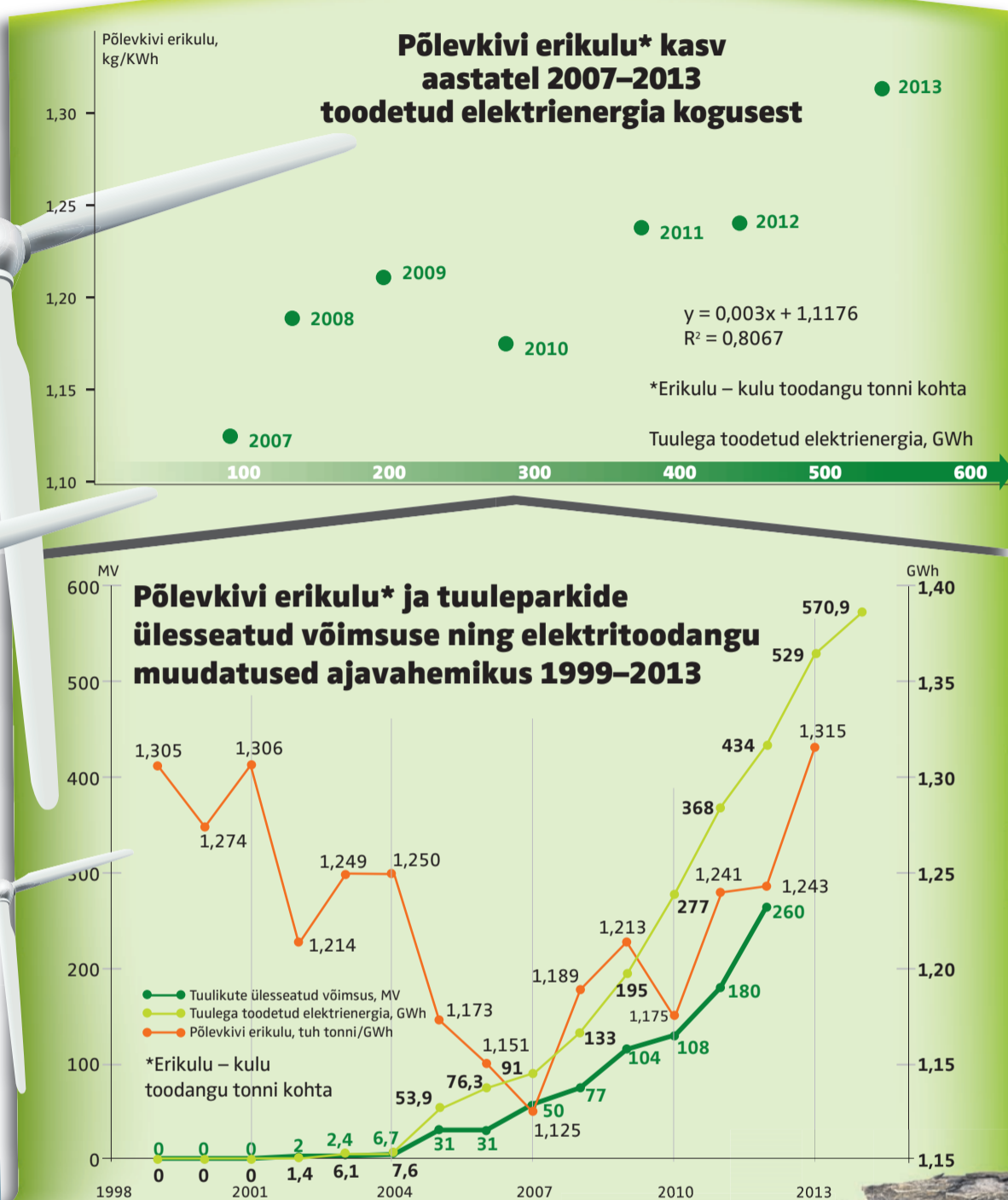
Oidram toonitab, et põlvkivi põletamisega kaasneb süsinikdioksiidi heide umbes samas mahus põletatud põlvkiviga. Ehk siis rohelise energia "augu"

täitmiseks paiskub õhku hulgaliselt heitgaasi. See loobki teadlase sõnul olukorra, kus keskkonda säästma pidavad tuulegeneraatorid põhjustavad hoopis keskkonnareostuse.

"Tuuleenergia rakendamine elektri tootmiseks ei ole täitnud oma ainsat põhieesmärki – kasvuhoonegaaside heite vähendamist," ütleb teadlane. "Seega

Tuuleenergia rakendamine elektri tootmiseks ei ole täitnud oma ainsat põhieesmärki – kasvuhoonegaaside heite vähendamist.

Rein Oidram

on aastatel 2007 kuni 2013 (kaasa arvatud) paisatud atmosfääri ülemäärased 8 miljonit tonni kasvuhoonegaasi.

Tootmise kulu suurenes

Põlvkivielekttri jaamade kateldes otsese põletamise osakaal elektri tootmisel on ajapikku vähenenud, kuid on siiski 2007. aasta 12,83 miljonilt tonnilt suurenenud 2013. aasta 14,98 miljonit tonnini.

"Põlvkivi asendamiseks on asutud elektri tootmisele taastuvate mittefossiilsete kütus-

te baasil," selgitab Oidram. "Nende osa kütuseid põletavate elektrijaamade hulgas on viimastel aastatel olnud 10–15% ja ilmselt peab suurenema. Elektrienergia tootmiseks tarbitava põlvkivi mahu kasv umbes 15 miljonit tonnini 2013. aastal ei ole proportsioonis toodetud elektrienergia gigavatt-tundides."

Rein Oidram märgib, et 2007. aastast on põlvkivi erikulu järsult suurenenud. Erikulu suure-

VENEMAA SUPERSTAAR RÕÖVIS EESTLANNAGA SAADUD LAPSE JA PÕGENES PIIRI TAHA

LEHES VEEL:

- Kapo pistis kunstiakadeemia arhitektuuritüdengi terrorismikahtluse tõttu trellide taha
- Sotsiaaldemokraatide võimuvõitlus ja sisetülid

Telli tel 680 4444
www.ekspress.ee

EESTI EKSPRESS